

Δύο ερευνητικά σκάφη που πλέουν στο Ιόνιο, ένα που διεξάγει σεισμικές έρευνες στην Ελληνική Τάφρο, από τη νοτιοδυτική Κρήτη έως την Πελοπόννησο, για λογαριασμό του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών σε συνεργασία με το γαλλικό ερευνητικό ινστιτούτο IFREMER, καθώς και το νορβηγικό ερευνητικό πλοίο Nordic Explorer που πραγματοποιεί έρευνες για τον εντοπισμό υδρογονανθράκων, θεωρούνται από τους επιστήμονες ως η βασική αιτία μιας πιθανής μεγάλης οικολογικής καταστροφής.

Σύμφωνα με τους επιστήμονες, τα ερευνητικά σκάφη που πλέουν στο Ιόνιο πέλαγος εκπέμπουν ηχητικά κύματα εξαιρετικά υψηλών εντάσεων και χαμηλών συχνοτήτων, με σοβαρές συνέπειες για τα κητώδη που ζουν σε μεγάλο βάθος κατά μήκος του Ελληνικού Τόξου.

Για το πρώτο ερευνητικό σκάφος, το Ινστιτούτο Κητολογικών Ερευνών «ΠΕΛΑΓΟΣ», η ΜΟΠ Εταιρεία για τη Μελέτη και Προστασία της Μεσογειακής Φώκιας, το WWF Ελλάς και το Tethys Research Institute έστειλαν, στις 26 Οκτωβρίου 2012, επιστολή προς την Επιτροπή Χορήγησης Αδειών Ερευνών Θαλάσσης, της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος ΥΠΕΚΑ, εκφράζοντας τις ανησυχίες τους.

Όπως αναφέρουν μεταξύ άλλων, «οι σεισμικές έρευνες έχουν αρνητικές επιπτώσεις στα κητώδη. Οι επιπτώσεις αυτές κυμαίνονται από τραυματισμό, προσωρινή ή μόνιμη απώλεια ακοής, έως και αλλαγές στη συμπεριφορά τους (απομάκρυνση από περιοχές αναπαραγωγής ή τροφής). Επιπλέον, όλο το ελληνικό Ιόνιο κατά μήκος της Ελληνικής Τάφρου έχει ήδη επανειλημμένα υποστεί μεγάλη καταστροφή από την ηχητική ρύπανση που προκάλεσαν στρατιωτικές ασκήσεις με χρήση σόναρ και είχαν ως συνέπεια τον μαζικό εκβρασμό

δεκάδων ζιφιών, με κίνδυνο εξάλειψης του πληθυσμού τους».

Η Ελληνική Τάφρος και τα θαλάσσια θηλαστικά

Η Ελληνική Τάφρος (εκτείνεται από τα δυτικά των Ιονίων νήσων και της Πελοποννήσου έως τα νότια της Κρήτης και τα νοτιοανατολικά της Ρόδου) είναι μία από τις σημαντικότερες οικολογικά περιοχές για τα θαλάσσια κητώδη. Συγκεκριμένα, είναι η σημαντικότερη περιοχή για τους φυσητήρες (Physeter macrocephalus) στην Ελλάδα, αλλά και σε ολόκληρη τη Μεσόγειο με βάση την υπάρχουσα γνώση.

Ειδικότερα, για την πληθυσμιακή ομάδα που απαντάται στα νερά της Ελληνικής Τάφρου γνωρίζουμε ότι είναι περίπου 200 άτομα, ενώ για το σύνολο των ελληνικών θαλασσών ο αριθμός τους δεν υπερβαίνει τα 300 άτομα. Ο αριθμός αυτός πιθανόν να αποτελεί και το μεγαλύτερο μέρος των φυσητήρων που ζουν σε ολόκληρη την ανατολική Μεσόγειο. Η Ελληνική Τάφρος αποτελεί επίσης πολύ σημαντικό βίοτοπο για ένα ακόμη κητώδες, τον ζιφιό (Ziphius cavirostris). Παράλληλα, στην ευρύτερη περιοχή διαβιούν και τέσσερα είδη δελφινιών (ρινοδέλφια Tursiops truncatus, ζωνοδέλφια Stenella coeruleoalba, κοινά δελφίνια Delphinus delphis και σταχτοδέλφια Grampus griseus). Το ρινοδέλφιο αποτελεί είδος προτεραιότητας, με βάση το Παράρτημα II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τους οικοτόπους, ενώ τα υπόλοιπα είδη περιλαμβάνονται στο Παράρτημα IV και αποτελούν είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος, για τα οποία δέον όπως επιβάλλεται αυστηρή προστασία.

Επιπλέον, ο φυσητήρας και το κοινό δελφίνι χαρακτηρίζονται ως «κινδυνεύοντα» τόσο από το Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας, όσο και από την IUCN για το σύνολο του μεσογειακού πληθυσμού τους,

ενώ το ρινοδέλφιο, το σταχτοδέλφιο και το ζωνοδέλφιο χαρακτηρίζονται ως «τρωτά».

Ο Αλέξανδρος Φραντζής, δρ Βιολογικής Ωκεανογραφίας και επιστημονικός υπεύθυνος του Ινστιτούτου Κητολογικών Ερευνών «Πέλαγος», περιγράφει στο HOT DOC τις σοβαρές συνέπειες που θα έχουν οι έρευνες στο Ιόνιο και συνολικά στην Ελληνική Τάφρο. «Οι σεισμικές έρευνες διεξάγονται με τη χρήση εκρήξεων με πεπιεσμένο αέρα και προκαλούν πολύ ισχυρά ηχητικά κύματα χαμηλών συχνοτήτων, που κατευθύνονται προς τον πυθμένα της θάλασσας. Η ένταση των ηχητικών κυμάτων μπορεί να ξεπεράσει τα 250 ντεσιμπέλ στην πηγή. Είναι οι ισχυρότεροι ήχοι που μπορούμε να φανταστούμε. Αυτοί οι ήχοι γίνονται αντιληπτοί σε αποστάσεις μέχρι και 3.000 χλμ. Για να έχουμε ένα μέτρο σύγκρισης, ας σκεφτούμε ότι η απόσταση Κέρκυρα-Κρήτη είναι μόλις 500 χλμ., Κέρκυρα-Αφρική είναι 700 χλμ. και ότι η απόσταση Αθήνα-Λονδίνο είναι μόλις 2.400 χλμ. Φανταστείτε λοιπόν ένα αντίστοιχο ηχητικό περιβάλλον για τον άνθρωπο. Θα ήταν σαν να γίνονται ισχυρές εκρήξεις με δυναμίτη στη γειτονιά μας για πολλές εβδομάδες κάθε 5-10 δευτερόλεπτα! Η καταστροφή για τα θαλάσσια θηλαστικά θα είναι μεγάλη, καθώς κάποια μπορεί να πεθάνουν μέσα σε λίγη ώρα αν βρεθούν πολύ κοντά στα πλοία, κάποια άλλα να κουφαθούν ή να αναγκαστούν να εγκαταλείψουν την περιοχή που ζουν για μεγάλα χρονικά διαστήματα με αρνητικές συνέπειες στην αναπαραγωγή και τη διατροφή τους». Για μια ακόμη φορά επισημαίνεται η έλλειψη νομικού πλαισίου για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις στις συγκεκριμένες έρευνες που, όπως υποστηρίζει ο κ. Φραντζής, σε άλλες χώρες γίνονται με την εποπτεία ειδικών επιστημόνων και μάλιστα σταματούν όταν εντοπιστούν θαλάσσια θηλαστικά. **HD**